

OBSAH

PŘEDMLUVA	3
1. ÚVOD DO STUDIA DĚJIN PRAVĚKU	5
1.1 ZÁKLADNÍ POJMOSLOVÍ	5
1.2 ARCHEOLOGICKÉ PRAMENY	7
1.2.1 <i>Surovina v pravěku</i>	8
1.3 ZÁKLADY ARCHEOLOGICKÉ METODOLOGIE	11
1.3.1 <i>Terénní průzkum</i>	12
1.3.2 <i>Archeologický terénní výzkum</i>	12
1.3.3 <i>Konzervace a restaurace památek</i>	13
1.3.4 <i>Archeologicko-historický výstup</i>	13
1.4 STRUČNÉ DĚJINY ARCHEOLOGIE	15
1.5 SOUČASNÁ ORGANIZACE ČESKÉ ARCHEOLOGIE	17
1.6 PERIODIZACE PRAVĚKU A RANÉ DOBY DĚJINNÉ	18
2. VZNIK PRVOBYTNÉ SPOLEČNOSTI	22
2.1 PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ PRAVĚKU	22
2.1.1 <i>Přírodní podmínky pleistocénu</i>	22
2.1.2 <i>Geologie pleistocénu</i>	25
2.1.3 <i>Vývoj podnebí v holocénu</i>	26
2.2 ANTROPOGENEZE	27
2.2.1 <i>Postavení člověka v živočišné říši</i>	27
2.2.2 <i>Přehled vývoje primátů</i>	29
2.2.2.1 <i>Stadium hominoidní</i>	29
2.2.2.2 <i>Stadium subhumánních hominidů</i>	30
2.2.2.3 <i>Rod Homo</i>	30
2.2.2.3.1 <i>Homo habilis</i>	31
2.2.2.3.2 <i>Homo erectus</i>	32
2.2.2.3.3 <i>Homo sapiens</i>	32
2.2.2.3.4 <i>Homo sapiens sapiens</i>	33
3. STARŠÍ A STŘEDNÍ DOBA KAMENNÁ (PALEOLIT A MEZOLIT)	35
3.1 SPOLEČNÉ BYTÍ (NEVÝROBNÍ, PŘISVOJOVACÍ EKONOMIKA)	35
3.2 DUCHOVNÍ ŽIVOT	36
3.2.1 <i>Vývoj přírodně náboženských představ</i>	37
3.2.2 <i>Estetická kultura paleolitu</i>	38
3.2.2.1 <i>Vývoj pleistocénního umění</i>	43
3.2.2.2 <i>Význam pleistocénního umění</i>	44
3.2.2.3 <i>Vznik muzické kultury</i>	44
3.3 KULTURNÍ PŘEHLED PALEOLITU A MEZOLITU	45
3.3.1 <i>Periodizace paleolitu a mezolitu</i>	45
3.3.2 <i>Přehled paleolitu a mezolitu v Evropě</i>	45
3.3.3 <i>Paleolit a mezolit střední Evropy</i>	49

4. MLADŠÍ DOBA KAMENNÁ (NEOLIT)	61
4.1 NEOLITICKÉ HOSPODÁŘSTVÍ	63
4.2 NEOLITICKÁ SPOLEČNOST	70
4.3 KULTURNÍ PŘEHLED NEOLITU EVROPY	71
4.3.1 Časové a územní členění	71
4.3.2 Neolit střední Evropy	73
4.3.2.1 Starý neolit	73
4.3.2.2 Střední neolit	73
4.3.2.3 Mladý neolit	77
5. POZDNÍ DOBA KAMENNÁ (ENEOLIT)	86
5.1 DOVRŠENÍ NEOLITICKÉ REVOLUCE	87
5.2 ENEOLITICKÁ SPOLEČNOST	90
5.3 KULTURNÍ PŘEHLED ENEOLITU EVROPY	94
5.3.1 Periodizace a územní členění	94
5.3.2 Eneolit střední Evropy	98
5.3.2.1 Časný a starší eneolit	98
5.3.2.2 Střední eneolit	99
5.3.2.3 Mladší eneolit	101
5.3.2.4 Pozdní eneolit	104
6. DOBA BRONZOVÁ	112
6.1 HOSPODÁŘSKÁ ZÁKLADNA DOBY BRONZOVÉ	113
6.1.1 Nástup „prařemesel“	114
6.1.2 Obchod a předmincovní platidla	117
6.2 SPOLEČNOST DOBY BRONZOVÉ	117
6.3 KULTURNÍ PŘEHLED DOBY BRONZOVÉ V EVROPĚ	122
6.3.1 Časové a územní členění	122
6.3.2 Doba bronzová ve střední Evropě	125
6.3.2.1 Starší doba bronzová	125
6.3.2.2 Střední doba bronzová	135
6.3.2.3 Mladší doba bronzová	142
6.3.2.4 Pozdní doba bronzová	154
7. STARŠÍ DOBA ŽELEZNÁ - HALŠTATSKÁ	171
7.1 HOSPODÁŘSKÉ POMĚRY DOBY HALŠTATSKÉ	173
7.1.1 Objev a technologie výroby železa	174
7.1.2 Ostatní výrobní odvětví a obchod	175
7.2 SPOLEČNOST DOBY HALŠTATSKÉ	175
7.3 KULTURNÍ PŘEHLED EVROPSKÉHO HALŠTATU	182
7.3.1 Časové a územní dělení	182
7.3.2 Doba halštatská ve střední Evropě	183
7.3.3 Pozdně halštatská doba ve střední Evropě	190
8. MLADŠÍ DOBA ŽELEZNÁ - LATÉNSKÁ	202
8.1 HISTORICKÝ OBRAZ DOBY LATÉNSKÉ V EVROPĚ	202
8.1.1 Historický přehled	203
8.1.2 Keltské jazyky a kmeny	203
8.1.3 Keltská expanze a soumrak keltské moci v Evropě	204

8.2 HOSPODÁŘSTVÍ STARÝCH KELTŮ	205
8.2.1 <i>Keltské mincovnictví</i>	206
8.3 KELTSKÁ SPOLEČNOST A JEJÍ IDEOLOGIE	207
8.4 LATĚNSKÁ KULTURA VE STŘEDNÍ EVROPĚ	215
8.5 PÚCHOVSKÁ KULTURA	228
9. DOBA ŘÍMSKÁ	232
9.1 STRUČNÝ HISTORICKÝ OBRAZ DOBY ŘÍMSKÉ V EVROPĚ	232
9.1.1 <i>Pisemné prameny</i>	232
9.1.2 <i>Historický přehled</i>	233
9.2 DĚJINY STARÝCH GERMÁNŮ	234
9.2.1 <i>Původ Germánů a germánské kmeny</i>	234
9.2.2 <i>Politické dějiny střední Evropy v 1.-4. stol.</i>	236
9.2.3 <i>Hospodářství starých Germánů</i>	238
9.2.4 <i>Společnost starých Germánů doby římské</i>	238
9.3 ARCHEOLOGIE DOBY ŘÍMSKÉ VE STŘEDNÍ EVROPĚ	242
9.3.1 <i>Doklady pobytu Římanů na území Moravy a Slovenska</i>	244
9.3.2 <i>Římsko-barbarská kultura</i>	250
10. STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ	257
10.1 HISTORICKÝ OBRAZ DOBY STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ	257
10.2 ČECHY, MORAVA A SLOVENSKO V DOBĚ STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ	261
10.2.1 <i>Etnické poměry</i>	261
10.2.2 <i>Archeologie doby stěhování národů ve střední Evropě</i>	261
10.2.3 <i>Materiální kultura</i>	265
11. RANÝ STŘEDOVĚK	270
11.1 STRUČNÝ HISTORICKÝ OBRAZ EVROPY RANÉHO STŘEDOVĚKU	270
11.2 POČÁTKY SLOVANŮ	273
11.2.1 <i>Nejstarší písemné zprávy</i>	274
11.2.2 <i>Etnogeneze Slovanů</i>	275
11.2.3 <i>Slovanská infiltrace a expanze</i>	276
11.2.4 <i>Hlavní slovanské kmeny</i>	278
11.3 ŽIVOT STARÝCH SLOVANŮ	279
11.3.1 <i>Hospodářství</i>	280
11.3.2 <i>Staroslovanská společnost</i>	281
11.4 SLOVANSKÁ ARCHEOLOGIE STŘEDNÍ EVROPY	287
11.4.1 <i>Raněslovanská doba</i>	287
11.4.2 <i>Doba Sámovy říše</i>	288
11.4.3 <i>Doba předvelkomoravská</i>	290
11.4.4 <i>Doba velkomoravská</i>	294
11.4.5 <i>Velkomoravská kultura</i>	301
OBECNÁ STUDIJNÍ LITERATURA	320
ZÁKLADNÍ ARCHEOLOGICKÁ PERIODIKA	321
POUŽÍVANÉ ZKRATKY	321